

INTERN REVISION

8. December 2025



REVISIONSRAPPORT

Revision af Anlæg

Økonomiforvaltningen
Kultur- og Fritidsforvaltningen

2025

AFSENDER

Jesper Andersen
Henrik Anker Poulsen
Abdur Rahman Ahmed

MODTAGER

Adm. Direktør Søren Hartmann Hede
Ad. Direktør Mikkel Boje
Direktør Nicolai Kragh Petersen
Direktør Lars Lastrup

Indholdsfortegnelse

1.	INDLEDNING	3
2.	SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER	4
3.	KONKLUSION	5
4.	FORVALTNINGENS TILTAG	6
5.	ANLÆGSPULJER.....	7
5.1	REGLER OG RETNINGSLINJER	7
5.2	REGISTRERING I KVANTUM	8
5.3	FORVALTNINGERNES HÅNDBLÆNDING	8
6.	ANLÆGREGNSKABER.....	10
6.1	ANLÆGREGNSKAB FOR KRAFTVÆRKSVEJ 25; VANDLEDNINGER, NY ASFALTBELÆGNING OG BÆRELAG SAMT ETABLERING AF DRÆN	10
6.2	ANLÆGREGNSKAB FOR OMBYGNING AF LOKALER TIL 9 GRUPPERS NØGLEFÆRDIG DAGINSTITUTION I BELLA CENTRER	11
	BILAG 1	12

1. INDLEDNING

Intern Revision (IR) har i overensstemmelse med revisionsplanen for 2025 foretaget revision af anlægsområdet.

Formål, metode og afgrænsning

Revision af anlægsområdet er en del af revisionen af Københavns Kommunes årsregnskab.

Revisionens formål er at undersøge, om området administreres betryggende og i overensstemmelse med Borgerrepræsentationens beslutninger, gældende love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Undersøgelsen er gennemført på baggrund af interviews med relevante personer i Center for økonomi og forvaltningerne samt en gennemgang af relevant materiale modtaget fra forvaltningerne, politiske beslutninger, regler og retningslinjer m.v.

Rapportering

Rapporten forelægges Revisionsudvalget.

Et udkast til rapporten har været i høring hos ledelsen i ØKF og KFF. Vi har i rapporten alene forholdt os til de dele af de indkomne høringssvar, der vedrører de faktiske forhold, der beskrives i rapporten. Vi har således som udgangspunkt ikke inddraget bemærkninger til vores vurderinger. Undtagelsen hertil er alene gjort, hvor den enkelte bemærkning helt eller delvist har omfattet forhold af faktiske karakter.

2. SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER

Revisionen har givet anledning til en generel anbefaling vedrørende forvaltningernes håndtering af anlægspuljer.

Endelig har gennemgangen af aflagte anlægsregnskaber identificeret nogle enkeltstående forhold som ledelsen bør tage stilling til.

UDKAST

3. KONKLUSION

Vores undersøgelse har givet anledning til følgende observationer, konklusioner og anbefalinger:

Forvaltning	ØKF	Revisionsområde	Anlæg	Væsentlig-hedsniveau
Reference	Afsnit 5	Revisionsemne	Anlægsregnskaber	
Observationer	Anlægspuljer Kommunens regler indeholder krav om, at anlægsregnskaber aflægges af forvaltningerne senest den 31. maj det andet regnskabsår efter det år, anlægget er ibrugtaget. Anvendelse af "anlægspuljer" ikke er nærmere defineret eller beskrevet i Den fælles administrative forretningsgang for anlæg. Det er konstateret, at forvaltningerne opfatter og administrerer anlægspuljer forskelligt – og der er derfor ikke klarhed over hvor mange anlægspuljer, der reelt er i kommunen ligesom de "anlægspuljer" forvaltningerne har udpeget, håndteres meget forskelligt i forhold til regnskabsaflæggelse. Nogle anlægspuljer aflægges der regnskab for hvert år, mens andre anlægspuljer aldrig aflægges.			
Konklusion og anbefalinger	Det anbefales, der udarbejdes en governance for anlægspuljer, så der bliver en ensartet definition på tværs af forvaltningerne – og samtidig tages stilling til hvordan der skal ske regnskabsaflæggelse heraf. Desuden anbefaler vi, at det præciseres hvordan registreringen af anlægspuljer i Kvantum skal foretages, så de aktuelle "anlægspuljer" kan identificeres. I forbindelse med udarbejdelse af en governance, bør der tages stilling til hvor tit igangværende puljer skal forelægges til ny politisk stillingtagen. overordnet regel om en maximal tidshorisont for anlægsbevillingen, så der fx hvert 2-3 år skal tages fornyet politisk stilling til hvorvidt den stadig er aktuel og relevant.			
Forvaltningens iværksatte tiltag	XX			

Forvaltning	KFF	Revisionsområde	Anlæg	Væsentlig-hedsniveau
Reference	Afsnit 6	Revisionsemne	Anlægsregnskaber	
Observationer	Arealleje En udgift på 397.442 kr. i et anlægsprojekt, kan henføres til arealleje – der kommer af en lejeaftale indgået mellem KEID, som udlejer - og KEID, som lejer. Konteringen sker på interne arter, hvor indtægten sker i KEID på dranst 1, samt udgiften sker i KEID på dranst 3 (anlægsprojektet). Arealet har før udlejning til anlægsprojektet ikke været udlejet (ingen lejeaftale tidligere af arealet). Det er konstateret, at der i KEID er indtægtskrav på udlejede jordarealer, men ikke hvis jordarealer stod tomme, da KEID overtog dem. Området, hvor arealet indgår, er et aktivt udviklingsområde, hvor KEID har indgået flere midlertidige areallejeaftaler, hvor enkelte lejere har kunnet opnå en eksklusiv brugsret til udvalgte arealer.			

	Indgåelse af forlig Vi tager til efterretning, at der i forbindelse med afslutningen af et anlægsregnskab er indgået et forlig med en leverandør vedrørende en del af de modtagne, men ikke godkendte fakturaer. 2.369.126 kr. kan henføres til indgået forlig med aftalepart på baggrund af modtagne, men ikke godkendte fakturaer på samlet 3.314.547 kr. KEJD oplyser, at kompetencen til at indgå forlig i denne sag følger de almindelige regler for økonomiske dispositioner i KEJD. Det betyder, at det niveau, der har bemyndigelse til at godkende og afholde udgifter på det pågældende område, også har kompetencen til at indgå et forlig, når dette vedrører samme økonomiske disposition.	
Konklusion og anbefalinger	Arealleje Umiddelbart mener vi ikke, at KEID i forbindelse med interne anlægsarbejder skal opkræve en lejeindtægt i driften via udlejning af arealer, der normalt ikke udlejes via KK huslejemodel, med modpost på anlæg. Såfremt man ønsker dette fremover, bør KEID sikre sig, at der er bevilling til dette, både i drift og under anlæg. Indgåelse af forlig Vi kan ikke vurdere, om de omhandlede udgifter i deres fulde omfang materielt kan henføres til anlægsprojektet, idet dette beror på en faglig og skønsmæssig vurdering foretaget i KEJD. Vi har således alene påset, at forligsbeløbet er behandlet regnskabsmæssigt i overensstemmelse med gældende regler, og at der foreligger den nødvendige dokumentation og beslutningskompetence for indgåelsen af forliget. Er ØKF enig i KEJD's besvarelse. KEJD oplyser, at kompetencen til at indgå forlig i denne sag følger de almindelige regler for økonomiske dispositioner i KEJD. Det betyder, at det niveau, der har bemyndigelse til at godkende og afholde udgifter på det pågældende område, også har kompetencen til at indgå et forlig, når dette vedrører samme økonomiske disposition.	
Forvaltningens iværksatte tiltag	XX	

4. FORVALTNINGENS TILTAG

Rapportens konklusioner er drøftet med ledelsen i ØKF, der er enig i indholdet af rapporten og har tilsluttet sig vores konklusioner.

Direktionen i ØKF har godkendt en handleplan, som fremgår ovenfor under afsnit 3, "Forvaltningens iværksatte tiltag".

Vi skal gøre opmærksom på at forvaltningens handleplan....

5. ANLÆGSPULJER

5.1 Regler og retningslinjer

Kommunens fælles administrative forretningsgang for anlæg beskriver processen for budget- og regnskabsmæssig håndtering af anlægsprojekter fra Borgerrepræsentationens beslutninger om afsættelse af rådigheds- og anlægsbevillinger til projektafslutning og aflæggelse af anlægsregnskab.

Af forretningsgangen fremgår det bl.a.:

Opret anlægsprojekt i projektstyringssystem

"Forvaltning opretter anlægsprojekt i projektstyringssystem (PPM, Primavera el.lign.). Obligatoriske felter udfyldes jf. gældende retningslinjer fra Center for Økonomi".

Vurdér, om der skal oprettes nye stamdata

" Forvaltning vurderer, om der skal oprettes nye økonomiske stamdata (projektdefinition og psp-elementer), eller om korrektionen skal lægges på eksisterende stamdata."

Afslut anlægsprojekt

"Et anlægsprojekt skal være økonomisk afsluttet og anlægsregnskabet godkendt af Borgerrepræsentationen senest den 31. maj det andet regnskabsår efter det år, anlægget er ibrugtaget 3.

Hvis der ved tidsfristen for projektafslutning er en positiv restbevilling på projektet og der udestår mindre arbejder med en forventet pris under 100.000 kr., kan udgiften til disse overføres til en pulje til mindre færdiggørelsesarbejder, og projektet lukkes.

Hvis der ved tidsfristen for projektafslutning er økonomiske udeståender fx som følge af tvister med leverandører o.lign., overføres restbevillingen til et nyt projekt, som der aflægges selvstændigt regnskab for. "

Udarbejd liste over afsluttede projekter

" Forvaltningen udarbejder en liste over anlægsprojekter, som:

Er ibrugtaget eller afleveret jf. reglerne i AB18 (se A312) i regnskabsåret og dermed skal regnskabsaflægges senest den 31. maj det andet regnskabsår efter det år, anlægget er ibrugtaget.

Er ibrugtaget i tidligere regnskabsår, men hvor der endnu ikke er aflagt regnskab.

Projekter som har indtægts- og udgiftsbudget og -forbrug under 2 mio. kr. og som indgår i årsregnskabet skal ikke fremgå af listen.

Listen skal indeholde projektdefinitioner fra Kvantum samt dato for (forventet) forelæggelse af anlægsregnskab for Borgerrepræsentationen.

Listen udarbejdes i forbindelse med de obligatoriske oversigter til årsregnskabet. "

Konklusion

Det er vores vurdering, at der er udarbejdet klare overordnede administrative retningslinjer for håndtering af anlægsprojekter, herunder projektafslutning og aflæggelse af anlægsregnskaber.

Anvendelse af "anlægspuljer" ikke er nærmere defineret eller beskrevet i Den fælles administrative forretningsgang for anlæg.

Center for Økonomi oplyser, at der ikke er udarbejdet en definition på "anlægspulje" og henviser til forvaltningerne for yderligere afklaring.

Forvaltningerne giver udtryk for, at de ikke er sikre på hvordan anlægspuljer skal defineres og håndteres i forhold til den fælles administrative forretningsgang for anlæg.

5.2 Registrering i Kvantum

Center for økonomi har udarbejdet en rapport i økonomisystemet kaldet BU60-rapport, hvor alle kommunens anlægsprojekter indgår.

BU60-rapporten indgår i kommunens regnskabsaflæggelse, hvor forvaltningerne redegør for alle anlægsprojekter – og BU60-rapporten er samtidig grundlaget for aflæggelsen af anlægsprojekter for Borgerrepræsentationen.

Center for økonomi oplyser, at der ikke sker en særskilt registrering "mærkning" af anlægspuljer og forvaltningerne bekræfter ved gennemgangen, at der ikke er mulighed for at udtrække anlægspuljer i en særskilt oversigt.

Forvaltningerne har fremsendt et umiddelbart bud på en oversigt over deres anlægsbevilling for anlægspuljer, der udviser 13.827 mio. kr. Forvaltningerne gør opmærksom på, at den formentlig ikke er udtømmende, da der ikke er en definition i kommunen for anlægspuljer.

Forvaltning	BIF	BUF	KFF	SOF	SUF	TMF	ØKF	Samlet
Restbudget (mio. kr.)	21	1.216	640	234	376	15.785	12.594	30.866
Restbudget anlægspulje (mio. kr.)	0	367	299	65	259	10.920	1.917	13.827
Antal anlægsprojektdefinitioner	12	345	76	154	33	1.574	746	2.940
Antal anlægspuljer	-	45	10	10	1	49	34	149
Ældste anlægspulje startet	ingen puljer	2015	2019	2018	2011	2017	2011	

Konklusion

Forvaltningerne registrerer ikke anlægspuljer, så der kan ikke trækkes en fuldstændig oversigt over kommunens anvendelse af anlægspuljer.

5.3 Forvaltningernes håndtering

Vi har gennemgået de modtagne oversigter fra forvaltningerne som viser de anlægspuljer, de umiddelbart har kunnet identificere.

Konklusion

Gennemgangen af har vist at:

- Anlægspuljer håndteres og defineres forskelligt på tværs af forvaltningerne.
- der er anlægspuljer, der med fordel kan aflægges løbende som delprojekter,
- der i flere anlægspuljer ikke er taget stilling til hvor tit igangværende puljer skal forelægges til ny politisk stillingtagen til hvorvidt den stadig er aktuel og relevant.

UDKAST

6. ANLÆGREGNSKABER

6.1 Anlægsregnskab for Kraftværksvej 25; Vandleddninger, ny asfaltbelægning og bærelag samt etablering af dræn

Bevilling: 3172 KEID GB vedl. Anlæg
Projektdefinition XA-5175006217

Anlægsregnskabet udviser et samlet forbrug på 21 mio. kr.

En udgift på 397.442 kr. i anlægsprojektet kan henføres til arealleje – der kommer af en lejeaftale indgået mellem KEID, som udlejer – og KEID, som lejer. Konteringen sker på interne arter, hvor indtægten sker i KEID på dranst 1, samt udgiften sker i KEID på dranst 3 (anlægsprojektet).

Arealet har før udlejning til anlægsprojektet ikke været udlejet (ingen lejeaftale tidligere af arealet).

KEJD oplyser følgende:

”Da KEJD blev dannet, blev KEJD født med et indtægtskrav på det, der var udlejet på det tidspunkt – herunder grunde og tidsbegrænsede udlejninger. Dvs., at KEJD ikke fik et indtægtskrav på det, der var tomt.

Praksis ved midlertidig udlejning af jordarealer, f.eks. til byggepladser, er følgende: Hvis en ejendom har flere lejere med fælles brugsret til udearealerne, og en kommunal lejer ønsker en midlertidig eksklusiv brugsret, kræver dette en særskilt areallejeaftale med tilhørende betaling. Hverken KEJD eller den lejende forvaltning bliver budgetkompenseret i forbindelse med indgåelsen af en sådan aftale, ligesom der heller ikke budgetkompen- seres, når aftalen ophører.

Dog skal det bemærkes, at der ved ejendomsforøgelse (når KEJD får ny ejendom) budgetkorrigeres således at KEJD modtager et indtægtskrav i de tilfælde, hvor porteføljen vokser og den samlede teoretiske indtægt for udlejning dermed stiger.

Den fremsendte lejeaftale er registreret på ejendommen Forlandet 29, som siden 2007 har haft 16 areallejeaftaler. Området omkring Forlandet 29 og Kraftværksvej 25 har i mange år været et aktivt udviklingsområde med stor efterspørgsel på arealer til byggepladser samtidig med, at Amager Ressourcecenter løbende har udvidet kapaciteten på matriklerne, hvilket har bevirket, at KEJD har indgået flere midlertidige areallejeaftaler således, at enkelte lejere har kunne opnå en eksklusivbrugsret til udvalgte arealer på matriklerne”.

Konklusion

IR har tidligere haft dialog med KEID omkring udlejning af arealer til eksterne, i forbindelse med deres anlægsarbejder. I den forbindelse har vi tilkendegivet at KK skal udleje til markedsprisen.

Umiddelbart mener vi ikke at KEID i forbindelse med interne anlægsarbejder skal opkræve en lejeindtægt i driften via udlejning af arealer, der normalt ikke udlejes via KK huslejemodel, med modpost på anlæg. Såfremt man ønsker dette fremover bør KEID sikre sig at der bevilling til dette både i drift og under anlæg.

6.2 Anlægsregnskab for Ombygning af lokaler til 9 grupperes nøglefærdig daginstitution i Bella Centrer

Bevilling: 3170 KEID, Anlæg
Projektdefinition XA-4894001015

Anlægsregnskabet udviser et samlet forbrug på 7,6 mio. kr.

I forbindelse med vores revision af anlægsregnskabet for projektet "Ombygning af lokaler til 9 grupperes nøglefærdig daginstitution i Bella Centret" har vi ud fra de eftersendte dokumenter følgende observationer:

- Fejlberegning af overhead medfører 30.398,76 kr. er for meget indregnet på anlægsprojektet (jf. pkt. 2 nedenfor).
- 2.369.126 kr. kan henføres til indgået forlig med aftalepart på baggrund af modtagne, men ikke godkendte fakturaer på samlet 3.314.547 kr.

KEJD oplyser, at kompetencen til at indgå forlig i denne sag følger de almindelige regler for økonomiske dispositioner i KEJD. Det betyder, at det niveau, der har bemyndigelse til at godkende og afholde udgifter på det pågældende område, også har kompetencen til at indgå et forlig, når dette vedrører samme økonomiske disposition.

I dette tilfælde er forliget indgået af en kontorchef med en oplyst prokura på 100.000.000 kr.

Konklusion

Vi kan ikke vurdere, om de omhandlede udgifter i deres fulde omfang materielt kan henføres til anlægsprojektet, idet dette beror på en faglig og skønsmæssig vurdering foretaget i KEJD. Vi har således alene påset, at forligsbeløbet er behandlet regnskabsmæssigt i overensstemmelse med gældende regler, og at der foreligger den nødvendige dokumentation og beslutningskompetence for indgåelsen af forliget.

Bilag 1

Eksempler på anlægspuljer:

SOF - Skæve boliger		
Projektbeskrivelse	Samlet restbudget	Senest forbrug (år/beløb)
I Budget aftalen for 2024 blev der afsat en pulje til etablering af 5x12 skæve boliger til udsatte borgere. Skæve boliger er målrettet hjemløse og særligt udsatte grupper, som har svært ved at indpasse sig eller ikke magter at bo i traditionelt boligmiljø. Baggrunden for forslaget er hjemløserenformen, der blev vedtaget i maj 2023 af Folketinget, og som har til hensigt at reducere brugen af herberger og i stedet tilbyde borgerne en permanent bolig.	25 mio. kr.	Ingen aktivitet
Aflæggelse af regnskab		
Anlægspuljen er udelukkende en finansieringspulje, hvorfra der foretages budgetomplacering til konkrete projekter borgerrepræsentationen godkender. Regnskabsaflæggelse sker i forbindelse med afslutningen af godkendte anlægsprojekter. Der ses ikke anlægsprojekter i perioden 2017-2025. Anlægspuljen er ikke tidsmæssig afgrænset til en eventuel fornyet politisk behandling.		

SUF - Moderniseringsplanen		
Projektbeskrivelse	Samlet restbudget	Senest forbrug (år/beløb)
Københavns Kommunes moderniseringsplan for plejehjem sigter mod at erstatte utidssvarende faciliteter med nye, moderne plejehjem for at imødekomme den aldrende befolkning. Planen indebærer opførelse af 18 nye plejehjem mellem 2024 og 2030, hvoraf syv erstatter eksisterende institutioner, og planlægning af yderligere 10 plejehjem til efter 2030. Planen fokuserer på at skabe bedre fysiske rammer for beboere, medarbejdere og pårørende, herunder krav til bygningsstandarder, hygiejne, affaldshåndtering og brandsikring. Midlerne uddeles til boligselskaber og kommunale instanser der står for renoveringen eller opførelsen.	259 mio. kr.	2023 7 mio. kr.
Aflæggelse af regnskab		
Der registreres ikke forbrug på anlægspuljen. I stedet overføres midlerne først, når Borgerrepræsentationen har truffet beslutning om anvendelsen, og de indgår herefter i konkrete projekter med særskilte projektdefinitioner, der regnskabsaflægges når anlæg afsluttes - seneste aflæggelse af et sådan anlæg var i 2023. Anlægspuljen er ikke tidsmæssig afgrænset til en eventuel fornyet politisk behandling.		

TMF - Støjpuljen		
Projektbeskrivelse	Samlet restbudget	Senest forbrug (år/beløb)
Københavns Kommunes støjpulje yder tilskud til ejendomme, der er støjbelastet af vejstøj, primært til udskiftning af nedslidte vinduer med støjreducerende vinduer for at forbedre boligernes indeklima. Puljen retter sig mod andels- og ejerforeninger samt ejere af private udlejningsejendomme i København. For at søge skal ejendommen have et støjniveau på mindst 58 dB fra vejstøj, og ejendommen skal være etageboliger opført før 1960 eller efter 1960 med relevant energimærkningsrapport.	114 mio. kr.	2025 0,7 mio. kr.
Aflæggelse af regnskab		
Der registreres forbrug på anlægsprojektet når aftalte arbejder er udført. Der oprettes ikke særskilte anlægsprojekter ved bevillingen af modtagne ansøgninger, hvor forvaltningen oplyser, at først når puljen er brugt, vil der blive aflagt regnskab. Der er ikke en tidshorisont på afslutningen af anlægspuljen og anlægspuljen er ikke tidsmæssig afgrænset til en eventuel fornyet politisk behandling.		

TMF - Fossile frie transportmidler		
Projektbeskrivelse	Samlet restbudget	Senest forbrug (år/beløb)
Københavns Kommune arbejder løbende med at udskifte sin vognpark til mere klimavenlige alternativer og omstille til nye drivmidler for at nå sine klimamål. Der er i klimaaftalen 2030 afsat midler til omstillingen til fossilfrie køretøjer.	197 mio. kr.	2025 6,6 mio. kr.
Aflæggelse af regnskab		
Forvaltningen vurderer ikke, at der er tale om en anlægspulje, men et konkret anlægsprojekt, der regnskabsaflægges når projektet er afsluttet - afslutning forventes i 2031.		

ØKF - Dagtilbudsgrupper (BYK)		
Projektbeskrivelse	Samlet restbudget	Senest forbrug (år/beløb)
i budgetaftlen 2017 blev der afsat midler til etablering af 16 daginstitutionsgrupper samt planlægning af 70 grupper fordelt over hele byen.	6 mio. kr.	Ingen aktivitet siden 2022
Aflæggelse af regnskab		
Ved gennemgangen blev forvaltningen opmærksom på en pulje, hvor der ikke har været aktivitet siden 2022. Puljen har ikke haft en tidsbegrænsning, men forvaltningen har oplyst, at midlerne løbende er blevet omplaceret til konkrete projekter. Da der ikke har været aktivitet siden 2022, har forvaltningen besluttet, at puljen lukkes i 2025, og der kommer ikke flere projekter, som skal have midler herfra.		